

PRESEDNIK ROOSEVELT VZGLED ROKAVICO OSIŠČU!

V svojem govoru po radiu je proglasil svobodo morij in odredil napade na nemške in italijanske ladje, ki se pojavijo v ameriških "obrambnih vodah". Sovjetska vlada grozi Bolgariji z reprisalijami. Rusi odbili nemške letalske napade na Leningrad. Angleška bojna letala metala bombe na mesta v severni Italiji

Washington, D. C., 12. sept. — Predsednik Roosevelt je sinoči v svojem govoru, ki je bil po radiju prenesen po vsem svetu, napovedal, da bodo ameriške bojni ladje, ki bodo napadale nemške in italijanske bojni ladje, kadar se te pojavijo v vodah, katerih zaščita je v interesu obrambe zapadnih hemisfer. Bojna mornarica bo protokotala samo ameriške parnike, temveč tudi angleške in druge parnike.

Roosevelt je naglasil, da je dal ukaz poveljnikom bojni mornarice, da se vzdrži tradicionalna ameriška politika svobode morij samo na Atlantiku in Karibih, temveč na vseh morjih.

Običajne bojni ladje in podmornice morajo biti pogane s "svetimi potmi", je rekel predsednik. On je obdolžil Hitlerja v izvedbi njegovih činov proti Združenim državam in omenil napade ameriške parnike po nemških podmornicah. Nacije je naložila klopotače in mednarodne razbojnice, ki hočejo dobiti absolutno dominacijo nad svetom. Roosevelt je dal ukaz, da bodo ameriške bojni ladje spremljale parnike, ki se vračajo, strelivo in bojni material v angleške luke.

12. sept. — Rusija je napadla obdružila Bolgarijo, da bi osiškala oboroženi sili na morju in v zraku v namenu, da bodo sledile italijanske. Obdolžitev je izrekel komisar Molotov v svojem govoru, v katerem je izročil bolgarske poslaniku. Vsebinska te je bila objavljena na moskovski radiostaciji.

11. sept. — Danes objavljeno uradno poročilo pravi, da je nekaj nemških bombnikov zračno obrambo pri Lepingu in vrglo več razstrelilnih in zažigalnih bomb na mejo Sovjetskega letala so se dvignili v zrak in v spopadu, ki je sestrelila 31 nemških bombnikov, ostala pa razpršila. Rusi so v bitki z Nemškimi osemnajst bojnih letal. Veste se glasi, da je življenje v Kijevu, glavnem mestu Ukrajine, normalno. Kmetje so pospravili 60 odstotkov pridelkov v kijevskem distriktu in jih izvozili v druge dele države.

11. sept. — Nemške bojni ladje so padle na leningradski vodovodne naprave in vojaške poročila vrhovno poveljstvo. To je priznalo, da se Rusi niso bori, zaeno pa je napovedalo, da jih bo skušalo izločiti, če se ne bodo podali.

11. sept. — Nemške bojni ladje so padle na leningradski vodovodne naprave in vojaške poročila vrhovno poveljstvo. To je priznalo, da se Rusi niso bori, zaeno pa je napovedalo, da jih bo skušalo izločiti, če se ne bodo podali.

11. sept. — Nemške bojni ladje so padle na leningradski vodovodne naprave in vojaške poročila vrhovno poveljstvo. To je priznalo, da se Rusi niso bori, zaeno pa je napovedalo, da jih bo skušalo izločiti, če se ne bodo podali.

11. sept. — Nemške bojni ladje so padle na leningradski vodovodne naprave in vojaške poročila vrhovno poveljstvo. To je priznalo, da se Rusi niso bori, zaeno pa je napovedalo, da jih bo skušalo izločiti, če se ne bodo podali.

Argentina zasliši Wiedemanna

Bivši nemški konzul
v Buenos Airesu

Buenos Aires, Argentina, 11. sept. — Napeti odnosi med Argentino in Nemčijo so dosegli kritično točko, ko je Fritz Wiedemann, bivši nemški konzul v San Franciscu, prišel sem iz Rio de Janeiro, Brazilija. Kongresni odsek, kateremu je bila poverjena preiskava nacističnih aktivnosti, je naznanil, da bo zaslišal Wiedemanna, ki je bil pred dvema mesecema izgnan iz Amerike.

Kar bo Wiedemann povedal odseku, ko ga zasliši, bo zanimivo uradne kroge, ker so bili informirani, da se je v Recife, Brazilija, sestal z Gottfriedom Sandstedem, bivšim fiedom oddelka nacistične propagande v tukajšnjem nemškem poslanstvu. Sandstede je pobegnil iz Buenos Airesa, ko je bil obvečen, da ga išče policija z namenom, da ga spremi pred kongresni odsek, ki ga je obdolžil širjenja nacistične propagande. Sandstede je bil načelnik agentov nacistične tajne policije v Argentini.

Edmund von Therman, nemški poslanik, je vložil oster protest pri argentinskem zunanjem ministru, ki je zadnji ponedeljek objavil dolgo poročilo o aktivnostih Hitlerjevih agentov. To je vsebovalo tudi obdolžitev, da je poslanik potrošil velike vsote za financiranje teh aktivnosti, kar pa je Therman zanikal v protestu.

Izgon Nemcev iz Perzije

Anglija pošlje 225
Nemcev v Indijo

Teheran, Perzija, 11. sept. — Angleške in ruske vojaške oblasti so storile korake glede izгона Nemcev v internacijska taborišča v smislu mirovnih pogojev, katere je ratificiral perzijski parlament. Poslanštvi Anglije in Rusije sta objavili seznanj Nemcev, ki bodo internirani. Ta vključuje imena 275 Nemcev, "katerih navzočnost v Perziji bi ogrozila angleške in ruske interese."

Angleški seznam vključuje 225 imen, ruski pa 50. Nemce je polovila perzijska policija in jih izročila Anglezem in Rusom. Angleži bodo poslali Nemce v internacijska taborišča v Indiji, Rusi pa v Kazvin in od tam v Sibirijo.

Ko so angleške in ruske čete invadirale Perzijo, se je tam nahajalo okrog tri tisoč Nemcev. To število je vključevalo žene in otroke uradnikov nemškega poslanstva in konzulatov. Domneva se, da bo nekaj Nemcev, med temi nemški židje, ostalo v Perziji.

Federalni odbor naznanil sporazum

Washington, D. C., 11. sept. — Federalni posredovalni odbor je naznanil doseg sporazuma med unijo ADF in Pullman Standard Car Co., ki je rezultiral v preklicu stavke v tovarni te kompanije v Michigan Cityju, Ind. Unija je oklicala stavko, v kateri je bilo zavojevanih 1800 delavcev, 17. avgusta, ko je kompanija zavrnila zahteve glede zvišanja plače. Odbor ni objavil detajlov sporazuma.

NEMŠKE OBLASTI ZATIRAJO NEMIRE NA NORVEŠKEM

Stanje obleganja raz-
glašeno v Oslu

VSA ZBOROVANJA
PREPOVEDANA

Oslu, Norveška, 11. sept. — Nacistični policaji z jeklenimi čeladami na glavah patrolirajo ulice tega mesta in predmestij po razglasu stanja obleganja. Joseph Terboven, nemški vrhovni komisar na Norveškem, je oklical stanje obleganja, "da zatire nemire in agitacijo neodgovornih elementov."

Stroge regulacije so bile uvedljive pred odklicem stanja obleganja v Oslu, Akerju in Berunu. Noben civilist se ne sme prikazati na ulicah od osme ure zvečer do pete ure zjutraj. Prodaja alkoholnih pijač, plesi in zborovanja so bila prepovedana. Nacistične okupacijske oblasti so odredile tudi zatvoritev gledališč, hotelov in restavracij. Grupe ljudi se ne smejo zbirati na ulicah in trgih.

Dekret nacističnega vrhovnega komisarja vsebuje grožnje, da bo vsak znak odpora stirt z oboroženo silo. Vsak kršilec dekreta bo postavljen pred vojaško sodišče, ki bo izrekal težke zaporne in smrtno kazni, proti katerim ne bo priziva.

Vsi prebivalci v Oslu, Akerju in Berunu so bili pozvani, naj takoj izročijo radijske aparate avtoritetam. List Frittsfolk piše, "da so prijatelji Anglije s svojo agitacijo povzročili nezno stanje in posledica je dekret, ki je udaril vse prebivalce."

Kakor prejšnji dekret, uveden 2. avgusta s pojasnilom, "da je vojna dosegla odločilno stopnjo na Norveškem," daje tudi sedaj razglašeni dekret nacističnim uradnikom vso oblast pri izvrševanju eksekucij upornikov.

London, 11. sept. — Radijsko naznanilo o drastičnem dekretu nacističnega komisarja na Norveškem, objavljeno sinoči, omenja tudi poročila norveškega tiska, "da je nastal kaos v norveški civilni službi, ker so nacistični čikaški župan Edward Kelly.

Tu poročajo, da ekspedicija angleških, kanadskih in norveških vojakov, ki so invadirali norveške otoke v grupi Spitzbergen in razdejali premogovnike na teh otokih, je bila v stalni komunikacijski zvezi z Nemci in ti niso ugotovili prevare, dokler ni ekspedicija izvršila svojega dela. Nemcem je pošiljala falsificirana poročila o vremenu, da je držala nemška bojna letala proč od otokov. Francoski vojniki in častniki, 199 po številu, katere je ekspedicija pripeljala v Anglijo, pripovedujejo o svojem begu iz nemških ujetniških taborišč, internaciji v Rusiji in o premetitvi na otoke na Arktiku. Vsi so bili premešeni tja v smislu dogovora, ki ga je Stalin sklenil z Veliko Britanijo, ko so Hitlerjeve armade napadle Rusijo. Vsi častniki in vojniki se bodo pridružili četam generala Charlessa de Gualia, voditelja svobodnih Francozov, ki se bore proti Nemcem in Italijanom na strani angleških armad.

Požar uničil veliko skladišče

Chicago, Ill., 11. sept. — Požar, ki je nastal sinoči, je uničil veliko skladišče železnice Michigan Central na 120 East South Water st. Povzročena škoda se ceni na \$250.000. Kako je ogenj nastal, še ni bilo ugotovljeno.

Dr. Snoj pozdravlja ameriške Slovence

Slovenski minister
dospel v Ameriko

Washington, D. C., 10. sept. — (Jugoslovanski Presburo). — Dr. Franc Snoj, slovenski minister v jugoslovanski vladi v Londonu, pošilja ob prihodu v Združene države svojim ameriškim rojakom sledeči pozdrav:

"Iz krasnega Washingtona, prestolnice velike ameriške demokracije, pošiljam v prvi vrsti vam, moji dragi slovenski rojaki, svoje iskrene pozdrave. Prav tako pozdravljam vse brate Hrvatov in Srbe.

Ko je naša skupna domovina Jugoslavija bila napadena, je iz vaših bodrilnih brzojavk, ki ste jih pošiljali, odevala globoka ljubezen do rodne slovenske grude in skrb, da se ohrani svoboda in neodvisnost, ki je bila priborjena s tolikimi žrtvami. In ko sedaj Slovenci, Hrvatje in Srbi v domovini preživljajo svoje najtežje preizkušnje in doprinašajo največje žrtve, jim pomagajte in s svojimi listi in shodi opozarjate ameriško in svetovno javnost na trpljenje, ki nima primere v svetovni zgodovini.

V imenu trpečega naroda vam vsem iskrena hvala! Da bi nas to skupno trpljenje utrdilo v odporu in združilo v delu! Da bi iz teh potokov krvi in solza vstala nova, močna Jugoslavija, vsem enako pravična in enako draga! To naj bo naše vodilo, za to vsi delajmo!"

La Guardia govoril v Chicagu

Debata med Thomasom
in Douglasom

Chicago, 11. sept. — Okrog 12.000 ljudi se je sinoči udeležilo shoda v Coliseumu, na katerem je bil glavni govornik newyorški župan Fiorello La Guardia, ki je tudi načelnik urada za javno obrambo. Shod se je vršil na obrambni dan, ki ga je oklical čikaški župan Edward Kelly.

La Guardia je srdito udrihal po čikaški Tribuni, ki vodi agitacijo proti vstopu Amerike v vojno. On je v svojem govoru okral zagovornike izolacije kot senator Wheeler, Lindbergh, senator Nye in general Wood, načelnik odbora America First. Župan je naglašal, da mora Amerika storiti vse za uničenje Hitlerja. Druga govornika sta bila general J. M. Cummins in stotnik E. A. Lofquist. Podadmiral Richard E. Byrd, ki je imel govornika na shodu, je sporočil, da ne more priti v Chicagu zaradi bolezni.

Istočasno sta Norman Thomas, socialistični vođa, in mestni odbornik Paul Douglas, profesor na čikaški univerzi, debatirala o vojnih vprašanjih v Orchestra Halli. Douglas je dejal, "da Velika Britanija je naša prva obrambna črta in poleg Amerike najbolj dostojna dežela na svetu." Dalje je rekel, da je on za to, da ameriške bojni ladje napadejo vsako nemško podmornico, ki jo zasajo na morju.

Thomas je argumentiral, da storitev vsega s strani Amerike za uničenje Hitlerja, pomeni vstop v vojno in vojna bo prinesla Ameriki diktaturo in potem kaos. Osemdeset odstotkov ameriškega naroda je proti zavpletu v vojno. Thomas je rekel, da prava demokracija zahteva referendum, ki mora biti izveden pred napovedjo vojne.

Domače vesti

Običaj
Chicago. — Gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete je 10. t. m. obiskal star pionir Jakob Stonič iz Los Angelesa, Calif., ki bo najstarejši delegat na letošnji naši konvenciji; Jakob je star 81 let in v Ameriki se nahaja do maleda že 60 let. Starejši delegat je ga bodo gotovo poznali, saj je pred leti potoval po vseh naših naselbinah kot trgovec z zlatino. — Dalje sta nas obiskala delegata Jerry Benedikt iz Hiawathe in Anton Taskar iz Hesperja, Utah. Med obiskovalci je bil tudi William Oblak, Bessemer, Pa. — Dne 11. t. m. so pa bili v gl. uradu sledeči obiskovalci, vsi delegatje SNPJ: Peter Pašič in Geo Špehar iz Calumete, Mich., Mike Krulitz iz Willarda, Wis., Lucas Dervovšek iz Sheldona, Wis., Tony Kraševc, John Zupan, Frank in Mary Poljak, vsi iz Roundupa, Mont., John Račić, W. Chicago, Joe Horzen, Kansas City, Kans., John Kunstel, Arcadia, Kans., Joe Bratkovič, Yale, Kans., Jos. Golob in John Sluga, Girard, Kans., Anton Potočnik, Cherokee, Kans., in Mary Gorenje, Arma, Kans.

Sestanek s Kazimirjem Zakrajcem

Chicago. — Pater Kazimir Zakrajšek je 11. septembra obiskal gl. urad SNPJ z željo, da bi rad govoril o reliefu za stari kraj. Aranziran je bil razgovor, katerega so se udeležili Vincent Cankar, predsednik SS, JPO, Ivan Molek, urednik Prosvete, upravitelj Godina in Frank Zaitz, urednik Proletarca. Zaključnega seveda ni bilo ničesar.

Vesti iz Minnesote

Ely, Minn. — Dne 31. avg. — je tu umrla Mary Slobodnik, stara 76 let in rojena v Geršicu pri Podzemlju v Beli Krajini. V Ameriki je bila 44 let in tu zapuščala tri sinove in hčer, četrtega sina pa nekje na zapadu Amerike. — V Evelethu, Minn., je 31. avgusta umrla Angela Debevc, stara 53 let in rojena v Črnem potoku pri Velikih Laščah na Dolenjskem. Tukaj zapuščala moža, sina in štiri hčere. Bila je dolgo let članica društva 130 SNPJ.

Iz Michigana

Calumet, Mich. — Dne 30. avg. je v bolnišnici umrl Frank Klobočar, star 60 let in doma od Črnomlja v Beli Krajini. V Ameriki je bil 40 let in tu zapuščala žena, sina in brata.

Še ena konvencija

Milwaukee. — Prihodnji ponedeljek, dne 15. septembra, se tukaj začne enajsta redna konvencija Jugoslovanske podporne zveze Sloge, lokalne organizacije, katere posluje v državi Wisconsin že okrog 25 let in ima približno 2500 članov.

Clevelandske vesti

Cleveland. — Dne 10. t. m. je v bolnišnici umrla Frances Kocjan, roj. Potisek, stara 44 let in doma iz Primakovega na Dolenjskem. Tu zapuščala dva sinova in hčer.

Angleški tovorni parnik potopljen

New York, 11. sept. — Tu preštevano radijsko poročilo iz Berlina pravi, da je nemška podmornica potopila angleški tovorni parnik Malaya. Kje je bil parnik napaden in potopljen, poročilo ne omenja.

Kanadski minister svari avtno unijo

Ottawa, Kanada, 11. sept. — Delavski minister Norman McLarty je posvaril avtno unijo v St. Catherini, Ont., pred odklicem stavke, s katero je zapretila, ko je bila njena zahteva glede zvišanja plače zavrnjena. Minister je dejal, da bi bila stavka izživljena federalne vlade.

DRŽAVNI DEPART- MENT OLAJŠAL RESTRIKCIJE

Američani se lahko vr-
nejo domov na an-
gleških parnikih

NAZNANILO KON-
ZULA ABBEYJA

London, 11. sept. — Ameriški državni department je olajšal restrikcije, da se bodo ameriški državljani, ki bivajo v Angliji in v kolonijah britskega imperija lahko vrnil domov na angleških parnikih. Naznanilo o akciji departmenta je objavil Glenn Abbey, ameriški generalni konzul v Londonu. Ameriški državljani so bili že obveščeni, da lahko potujejo direktno v Združene države ali pa preko Kanade.

Edina pot, ki je bila doslej odprta Američanom za povratek domov, je bila letalska črta iz Lizbone, Portugalska, in na ameriških parnikih ali parnikih drugih nezavojevanih držav čez Atlantik. Doznavo se, da je državni department zavrnil sugestijo glede prevoza ameriških državljanov na angleških parnikih v islandske luke, kjer naj bi se ukrcali na ameriške parnike, katere bi spremljale bojni ladje. Abbeyjevo naznanilo, naslovljeno Američanom, pravi med drugim:

"Obveščam vas, da je državni department dovolil izdajanje potnih listov ameriškim državljanom, ki se hočejo vrniti domov direktno ali preko Kanade. Vso odgovornost glede potovanja mora prevzeti potnik sam."

Po izjavi ameriškega poslanstva v Londonu se nahaja okrog 5000 ameriških državljanov v Angliji. To je tudi izjavilo, naj se oni, ki hočejo pojasniti, zakaj je državni department revdiral svoje stališče, obrnejo na Washington. Ko je bilo vprašano, ali je potovanje na parnikih zavojevanega države kršenje nevtralnostnega zakona, je odgovorilo, da mora biti to vprašanje naslovljeno Washingtonu.

Abbey je opozoril naturalizirane Američane v Angliji, da lahko izgube državljanstvo, če se ne vrnejo v Združene države. Vsi ti naj ga obvestijo o svojih namelih. Naturalizirani državljani ne smejo bivati v tujih državah preko določenega časa. Izjeme pridejce vpoštev le v izrednih slučajih.

Amerika v večji nevar- nosti kot v prvi svetovni vojni

New York, 11. sept. — "Združene države so zdaj v večji nevarnosti kot pa so bile v prvi svetovni vojni," je dejal pomožni vojni tajnik Robert P. Patterson na konferenci voditeljev študentov. "Prva svetovna vojna se ne more primerjati sedanjosti. Ako bi svet vedel, kaj prihaja 1. 1919 in se kovalci miru ne bi zadovoljili z namišljenim mirom, bi bila zgodovina druge generacije drugačna. Največji nasprotniki versajske pogodbe so morali priznati, da je bila ta veliko bolj pravična nego ona, ki bi jo vsilila Nemčija zavezniškom, če bi jih bila porazila."

Predsednik Roosevelt čestital Braziliji

Washington, D. C., 11. sept. — Predsednik Roosevelt je v posebni noti čestital brazilskemu ljudstvu ob priliki proslave 119-letnice njegove neodvisnosti, zaeno pa je izrekel opozorilo, da ni zdaj nobena država varna pred agresijo. Rooseveltovo noto je objavil Martins Pereira de Souza, brazilski poslanik v Washingtonu.

Vesti iz podjarmljene stare domovine

Domovina na Kalvariji

Argentini je pisal pri- stavi in se preskrbeti z vsem potrebnim. Nekoč je bilo za iz- menjavo posadke najprikladnej- še in najbolj znano pristanišče Rotterdam, pozneje pa je njego- vo vlogo prevzela Lizbona, v A- meriki pa New York.

Pismo iz Londona
(Nadaljevanje s 2. strani.)

je, da izsledijo letala v taki vi- šini. Potem — lovski letala na tleh ne bodo imela časa, da se vzdignejo v 12,000 m višine, pre- dno bi letala trdnjava opravila svoje delo in se obrnila proti do- mu. Stalna straža v zraku se je ponovno izkazala za neaprakčno. Protizrakoplovni topovi bo- do imeli težak cilj, zadeti letalo nad 30,000 čevljev visoko. Bomo videli. Čudno se vam zdi, kako morejo točno nameriti svoje bombe iz take višine. Najprej: "automatic bomb sight", (Tudi ameriška iznajdba), aparat za avtomatično izsleditev predmeta, ki ga hočejo bombardirati. Dru- gič: izredno čista atmosfera v plasteh pod stratosfero in nad zrakom okoli zemlje, plasteh, ki so dve do tri milje debele, brez prahu ali dima in premrzle za vodne pare. Tako se je zgodilo, da je letos 24. julija letela trdn- java vodila napad na nemški bojni ladji Seehornhorst in Gnei- senau, ki sta bili zasidrani v Bre- stu. Leteča trdnjava je iz višine, kjer je niso videli ali sliša- li, zadela Gneisenau s čudovito točnostjo!

Šest do devet mož tvori posad- ko letede trdnjave. Seveda mo- rajo biti posebno izveščani in trenirani za letanje v taki nena- ravni atmosferi. Mrzel in redek zrak, pomanjkanje kisika, vse to vpliva na človeški organizem, tako da ne zmorejo njegovi mož- gani najpreprostejšega računa. Vid opeša, roke in noge se po- čutijo slabotne, srce bije hitreje, omotica se polšača, zračna bo- lezen se oglašuje. In v letech trdn- javi je treba neprestano motri- ti kakih 130 kontrolnih instru- mentov in meril, neprestano raču- nati s kompliciranimi številka- mi. Posadke so zato trenirane v posebnih prostorih, kjer je zrak zredčen kakor je v višini 35,000 čevljev: na četrtino svoje gostote na morskni nižini. In ko so vi- soko na poletu v trdnjavi, diha- jo skozi kisikove aparate in na sebi imajo obleke, ki so električ- no segrevane. Posebno morajo biti izveščani za skakanje s pa- dalom iz take višine, preko ta- koredega zraka. Brez aparata s kisikom se takoj onesvestijo, a predno dosežejo zemljo, pridejo spet nazaj k zavesti. Če ne po- tegnejo vrvi in odpro padala predno padejo v omotico, jih to stane življenje. Ali steklenice kisika, ki jih zdaj lahko nosijo s sabo, so deloma rešile vpraša- nje nezavesti v zredčenem ozra- čju. "Čudno je biti tako visoko nad zemljo; nad nami je vse po- polnoma črno, pod nami vse ta- ko čudovito modro. Popolnoma mirno, brez vetrov, brez obla- kov." Tako je govoril mladi pil- lot, ki se je že večkrat udeležil poletov v letech trdnjavi.

Pa ti velikanski zrakoplovi ni- so edini, ki ste nam jih poslali iz Amerike. Cataline — ameriška

pomorska letala — posebno do- bro poznamo in so priljubljena vsepovsod. Obalne komande jih imajo za patroliranje nad Atlan- tikom. Da privedejo konvoje naših ladij varno v pristanišča — kaj to pomeni v Atlantski bit- ki, ki zdaj pravijo Nemci, da nas bo uničila!

In pa da izsledijo sovražne boj- ne ladje na morju. Bismarcka je našlo pomorsko letalo Catalina, ko je zapustil norveški Bergen, so ga izsledili in niso ga izpu- stili z vidika, dokler ni bil potop- ljen. Znanec mi je pravil, da je slišal posebno pesem, ki so si jo piloti zložili na čast Bismar- ckovega dogodka, ko je obiskal pred kratkim malo pristaniško mestoce, kjer stoji v plitvem morju zasidrana pomorska leta- la Cataline. Na večer je odme- valo petje iz nekdanjega obmor- skega hotela, ki je zdaj dom mla- dih letalcev. Pogosto letijo ven nad Atlantsko morje in se ne vr- nejo celih 24 ur: v megli, vetru, zdaj visoko, zdaj tik nad mor- jem... Trdo delo, ali ko se vr- nejo, je vedno razpoloženje za petje.

Da, veliko se je spremenilo od- lani. In veliko je pomagala k te- mu Amerika.

Veliko pomanjka- nje v Italiji
Bojazen pred izgredi in nemiri

New York, 11. sept. — "V Ita- liji je akutno pomanjkanje ži- veža in prebivalcem preti lakota prihodnje zimo, ki lahko izkova nemire in izgrede," je dejal An- tonio Decampo, italijanski teno- rist, ki se je povrnil v Ameriko po treh letih bivanja v Italiji. "Živila gredo v Nemčijo v zame- no za premog in ljudstvo mora stradati."

Decampo je dejal, da Italijani niso dobili mesa že dva meseca in funt kave stane \$12.50. Vlada je omejila celo porabo vina. O- sišni vladi se zavedata ne- varnosti izbruha revolte in Hit- ler je poslal več tisoč vojakov v Milan in druga mesta, "da jih zaščiti proti invaziji."

Milan, rojstno mesto fašizma, je postalo središče opozicije in le malo ljudi se navdušuje za vojno. Letaki z napisi: "Fašiz- zem se je rodil tu in bo tu tudi umrl" se večkrat pokažejo na prominentnih mestih. Italijan- ski vojniki sovražijo nemške častnike, ki so prišli v italijan- ska mesta, in se jim izognejo, če le morejo, da jim ni treba sa- lutirati, dočim ljudstvo godu- snja, ker Hitler zahteva od Mus- solinija nadaljnje čete za borbo proti Rusom na strani Nemcev.

Tretji parnik z ameri- škimi oljem v ruski luki

New York, 11. sept. — Radij- sko poročilo iz Sydneyja, Avstra- lija, pravi, da je tretji ameri- škii parnik, naložen z oljem, od- šel v Vladivostok, sovjetsko luko ob Sibiriji. Prvi parnik St. Clair, ki je odrinil iz Los Ange- lesa, je dospel v sovjetsko luko zadnji četrtak.

"Tako? Inkasanta iščeš? Saj si vendar pretekli mesec nastavi- l novega!"

"Da, da, prav tega iščem..."

Unija ADF zahteva čiščenje
Obravnava proti uradnikom

Chicago, 11. sept. — Okrog 500 rebelnih članov unije pralniških delavcev je apeliralo na Williama Greena, predsednika Ameri- ške delavske federacije, naj od- redi čiščenje in odstavi uradnike. Poslali so mu telegram, v kate- rem pravijo, da je unija pod kontrolno raketirjev in gangežev. "Zateci smo se morali k sodi- šču, da nam pomaga v borbi pro- ti raketirjem," pravijo rebelni člani v telegramu Greenu. "Ape- liramo na vas, da takoj pošljete reprezentanta, ki naj nam bi po- magal pri čiščenju, da se unija iznebi gangežev."

Obravnava se je pričela proti Williamu J. Donovanu, tajniku- blagajniku unije, in drugim ur- adnikom na obtožbo, da so za- pravili čez milijon dolarjev uni- jniškega denarja. Obravnava predseduje sodnik Peter Schwa- ba.

Thomas Courtney, državni pravdnik, je odredil preiskavo proti uradnikom pralniške uni- je po zasegi rekordov v navalu na njen urad. Donovan je bil obdolžen, da se je s pomočjo te- roristov vzdržal na krmilu uni- je.

Glasovi iz naselbin
(Nadaljevanje s 2. strani.)

ven izvlečejo. Ženice pa nazaj k obhajilu.

Se ena. Jaz kot sin revnih baj- tarjev, nisen nikoli spal na po- stelji, razen morebiti takrat, ko me je mati hranila s svojim mle- kom. Pozimi sem spal zadaj za kravami, poleti pa na štali v mrvi. Ko sem bil star 17 let, so me starejši fantje pustili seboj, ker sem imel precej dober glas in so me rabili pri petju. Drugi iste starosti in tudi več so pa morali spat. Ako so ga starejši fantje zajotili po 9, ura zvečer kje zunaj, je dobil zaušnice.

Nekega večera, bilo je med 11. in 12. uro ponoči, pridem in kot ponavadi se vlezem na štali na seno. Čez nekaj časa nekdo po- lestvi ropoče, kot da hoče na štalo k meni. Dasi pisem nikoli verjel v duhove in drugo tako staro šaro, mi je vendar enmalo predla, kajti kot otrok sem ob večerih velikokrat slišal starej- še ljudi se pogovarjati, kako med 11. in 12. uro ponoči mrtvi ljud- je nazaj prihajajo ter da se hu- diči spreminjajo v razne živali, kot v mačko, kozla itd. Mislim sem, morda je pa res, da mrtveci ponoči žive obiskujejo, kot to stari ljudje vedno pripoveduje- jo.

Kar na enkrat se med štalnimi vratici pokaže kozlova glava. Jaz se zdrznem in si predstavljam, da me morda hudič zalezuje. Ker sem velikokrat slišal, da imajo hudiči in vragovi rogove in sem take tudi slikane videl, mi je prišlo na misel, da to more biti hotelirjev kozel, ker ni imel rogov. Ta kozel je bil ene pas- me, kateri nimajo rogov. So precej večji od onih z rogov in pri nas jim pravijo "tukci". Sko- čim k njemu in ga prekuernem raz lestve na dvorišče. Dasi mi

je, kot že rečeno predla, vendar mi ni bilo potreba h potoku, da operem hlače.

Leo Junko, 121.

O konvenčnih pripravah in programu

Hermine, Pa. — Predno bodo te vrstice dosegle čitatelje, bo že v tku 12. redna konvencija SNPJ, upamo da že tudi zlit s SSPZ. Vsaj to je upanje članstva. Dne 7. septembra se je vršila zadnja seja konvenčnega pripravljalne- ga odbora, katere se je udeležilo tudi več delegatov iz okrožja. Seja tega odbora se je zaključila s popolno harmonijo in upa- mo, da se bo tako zgodilo tudi s konvencijo SNPJ.

Podpisani še enkrat apelira na javnost, da posetite vse kon- venčne priredbe, ki se bodo ve- činoma vse vršile v Slovenskem domu na 57. cesti in Butlerju. Odbor je mnenja, da je uredil vse tako, da bo moral biti vsak delegat zadovoljen.

Ako bo konvencija organizirala turo po mestu, boste iz tega največjega feklarskega mesta odnesli lepe spomine mnogih za- nimivosti. Kredit za vse te za- klade gre seveda vsem, ki so po- magali ustvarjati. Tudi med člani SNPJ je lepo število takih, ki so pomagali ustvariti vse to bogastvo in zaklade mesta Pitts- burgha. Ne smemo pozabiti, da je bila potrebna velikanska ko- operacija predno je bilo mogoče izvršiti vse to ogromno delo. Po- trebni so bili inženirji, organi- zatorji in pridne roke ročnih de- lavcev.

Mnogi organizatorji teh pod- jetij so postali kapitalisti, ampak tudi ti so napravili nekaj koristi za splošnost. Vzemite na primer Andrewa Carnegija, sliko kate- rega si boste lahko ogledali v Muzeju, katerega je ustanovil. Njegove investicije so znašale do pol milijarde dolarjev, toda po njegovi smrti v Angliji, kam- or se je bil podal, je od vsega teba bogastva ostalo le okrog 16 milijonov dolarjev, in tudi ta sklad se še rabi za izobrazbo na- rodov. Dasi je on vse to boga- stvo nagrabil in izprežal iz de- lovnega ljudstva, ga je na drugi strani vendar porabil v plemen- ite namene. Po vsem svetu je ustanavljal čitalnice in v Pitts- burghu zgradil visoko tehnično šolo, ki je ena najboljših na svetu. To šolo poseča okrog pet ti- soč študentov ne le iz Amerike, marveč tudi iz inozemskih drž- zav. Tudi to ustanovo si bodo delegatje lahko ogledali.

Na seji konvenčnega priprav- ljalnega odbora je bilo tudi odo- breno, da vdova Mrs. Perušek razstavi slike v konvenčni dvor- ani; teh ima na roki menda še okrog 75. Tudi vodstvo hotela se je strinjalo s to idejo. Dele- gatom, ki zamorejo, priporočam, da si kupijo za spomin kako iz- med teh slik našega pokojnega preprostega in delavskega umet- nika Gregorija Peruška, njegovi soprogi pa bo s tem nekoliko olajšano življenje.

Programov konvenčnih pri- redb ne bom tukaj navajal. Kot že omenjeno, se vršijo priredbe v Slovenskem narodnem domu na 57. cesti in Butler 13., 14., 16., 18. in 21. septembra. Najzani- mivejša bo menda igra "Norec", katero priredbe v nedeljo popol- dne, 14. septembra, igralci iz Clevelanda. Konvenčni banket se pa vrši v soboto, 20. septem- bra, v hotelu Fort Pitt, pričetek ob 6. zvečer. Ne pozabite kupiti

Slovenska Narodna Podporna Zednuta
2857-59 So. Lawndale Ave. Chicago, Illinois

GLAVNI ODBOR

IZVŠEVALNI ODBOR:

Francis Galcher, predsednik: 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vidar, gl. tajnik: 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Lawrence Gradishak, pomoč taj: 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vogrich, gl. blaginjak: 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Philip Godina, upravitelj glasila: 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Melek, urednik glasila: 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

PODPREDSEDNIKI:

Andrej Vitarich, prvi podpredsednik: 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
Frank Balic, drugi podpredsednik: 1549 A. W. Walker St., Milwauke, Wis.
John Podboy, Jr., prvi distriktni podpredsednik: Box 227, Strubana, Pa.
Gustavo Barinich, drugi distriktni podpredsednik: 2867 W. 55th St., Cleveland, Ohio
John Klancnik, tretji distriktni podpredsednik: 142 Prospect St., Oglesby, Ill.
Edward Tomic, četrti distriktni podpredsednik: 221 W. 7th St., Walsenburg, Colo.

GOSPODARSKI ODBOR:

Math Polrovich, predsednik: 229 E. 121st St., Cleveland, Ohio
Francis Galcher: 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vidar: 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vogrich: 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Otip: 221 S. Prospect Ave., Cleveland, Hills, Ill.
Donald J. Letrich: 1287 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
Joseph Zupan: 1428 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

FOROTNI ODBOR:

John Gostich, predsednik: 414 W. Kay St., Springfield, Ill.
Frank Barbit: 12311 Euclid Ave., Cleveland, Ohio
Anton Shular: Box 23, Ames, Kansas
Frank Vastarich: 213 Tenth St., Luserna, Pa.
John Trébil: Box 227, Strubana, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Balic, predsednik: 2861 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Felix Haisel: 25 Westlawn Ave., Park, Illinois
Milan Medvedchik: 1222 Arcado Ave., Cleveland, Ohio

vatopnice za ta banket. Tisti pa, ki se ga ne boste mogli udele- žiti, boste lahko slišali del pro- grama po radiopostaji KDKA— gledi časa gledi zadnje sredino Prosveto.

Da ne pozabim omeniti: eden teh večerov bo tudi shod JSZ v SND na Butlerju. Delegatje in dobro misleči delavci naj se udeleže tega shoda ali predava- nja. Vojna ne bo trajala vedno. Ko bo njen konec, bo potrebno dosti razumnih agitatorjev za kajipot masam, ki zdaj žive v konfuziji. In te bo še več, ko pride konec svetovnega klanja. Torej skušajmo postati stvarni in pustimo, da razumen človek izrazi svoje mnenje, ker to so edini pogoji za ohranitev demo- kratcije. Končno želim, da tudi 12. redna konvencija odobri te smernice. V tem smislu poz- zdravljva delegacijo—

Tone Zornik, zastopnik.

Stavka v treh čikaških klavnicah
Policija pozvana v akcijo

Chicago, 11. sept. — Unija klavniških delavcev, včlanjena v Kongresu industrijskih organi- zacij, je sinoči oklicala stavko v treh klavnicah Agar Packing Co., P. Brennan Co. in Illinois Meat Co. v znak protesta, ker

kompanije niso hotele povorno uposliti delavcev, katere so ob- dolžile, da so podžigali stavko v klavnicah pred enim tednom.

Lewis F. Jacobson, odvetnik in reprezentant klavniških kompan- ij, je dejal, da bodo klavnice odprte vsem delavcem, ki se ho- čejo vrniti na delo. Unija je iz- javila, da je v stavki zavojeva- nih 1200 delavcev.

Policija je bila porvana v ak- cijo, da prepreči nemire, Kapetan John Prendergast je naznanil, da bo 468 policajev strážilo klav- nice.

Predsednik Roosevelt je več- raj imenoval odbor petih čla- nov, da v preiskavi ugotovi dej- stva v sporu med železniškimi bratovčinami in magnati. Čla- ni bratovčin so odglasovali za oklic stavke, ko so kompanije od- bile zahtevo glede zvišanja pla- če za 30 odstotkov. Pogajanja, ki so se vršila v Chicago, so se razbila.

Roosevelt je imenoval za na- čelnika odbora W. L. Morsa, de- kana pravnega oddelka državne univerze v Oregonu. Ostali čla- ni so Thomas R. Powell, James C. Bonbright, Joseph H. Willis in Huston Thompson.

Med sosedi

— Čujte, vaš maček mi je po- hrustal kanarčka. Nadomestiti mi ga morate.

— Dobro, draga soseda, prav rad ga nadomestim. Vsak večer vam bom hodil pet.



Voditelji zavezniških vlad v Londonu

Od leve na desno: Jan Masarik, zunanji minister Čehoslovake; Charalambos Simopoulos, zastopnik Grčije; norveški kralj Haakon; Edward R. Murrow, šef ameriškega radiostistema CBS v Londonu; Hubert Pierlot, premier Belgije; Anthony Biddle, ameriški poslanik; Brendan Bracken, angleški minister za informacije; general Sikorski, poljski premier; Pieter Gerbrandy, premier Holandije in Jan. Bach. zunanji minister Luksemburke. — Vsi ti državniški so bili shranj 1. septembra na radiopostaji ameriškega Columbia Broadcasting Sys- tem v Londonu ob priliki dveletnice izbruha vojne. Imeli so kratke radiogovore za Ameriko.

Moderni Plinski Štedilniki
nudijo enako ugodnost v kuhanju kot katerikoli druga vrsta

— Poleg pa 3 druge posebnosti

1. HITROST — Najhitreje kuha- nje na vrhu peči kar ga je doslej znanega!
2. GIBČNOST — Katerikoli iz li- soč gorhot dobite takoj!
3. VARČNOST — Moderni plinski štedilnik stane manj in rabi manj!

Nišesar novega za naučiti se pri modernem plinskem štedilniku

• Kuhanje z modernim plinskim štedilnikom je lahko in udobno. Kuhate lahko malo ali veliko količino vo- de, na vašo poljubnost. Moderni plinski štedilnik nare- di pečenje in praženje udobneje in hitreje z zadovolji- vim uspehom. Avtomatični kontrolnik je odstranil vsa ugibanja in vse morebitne zapreke.

Moderni plinski štedilnik je neprekosljiv v hitrosti in hranjenju jestvin. Ravno radi tega skoro vsaka druž- ina, ki kupi nov štedilnik, si nabavi moderni plinski štedilnik.

LIBERALEN POPUST ZA VAŠ STARI ŠTEDILNIK
LANKA MESEČNA ODPLAČILA

Vzhišeni bodete njegove lepo- te... Hvalili bodete okusno hrano!

UNIVERSAL
(Kendall)

Moderni plinski štedilnik \$94.00

(Prodajni davki posebej)
Brezdimni pržilec. Porče- lanasta notranost. 16-palč- na peč. Štirje samovžigal- ni na površini. Avtomati- ni na topjota kontrola. Mi- nutna paznost. Dva kolezna Ball-Bearing predala.

